

Het Mulier Instituut onderzoekt

ALCOHOLVRIJ AANBOD IN DE SPORTKANTINE

Sportverenigingen dragen met hun sportaanbod bij aan de gezondheid van Nederlanders. Maar in vrijwel alle sportkantines (92%) wordt alcohol geschonken (Slot-Heijs & van Kalmthout, 2020). En alcoholconsumptie heeft juist nadelige effecten op lichamelijke en geestelijke gezondheid. Sportverenigingen kunnen een gezondere leefstijl aanmoedigen door alternatieven voor alcoholhoudende dranken aan te bieden, zoals alcoholvrij bier. Het Mulier Instituut onderzocht de verkoop van alcohol en alcoholvrije dranken bij sportverenigingen met een eigen kantine in het MI Verenigingspanel (Melman et al., 2024).

DOOR: MARK MELMAN, MARLOES VAN GORP EN JANINE VAN KALMTHOUT
(MULIER INSTITUUT)

OMZET ALCOHOLVRIJE DRANKEN STIJGT

De meerderheid van de verenigingsbestuurders geeft aan dat het aandeel van alcoholvrije dranken in de omzet in de afgelopen vijf jaar is gestegen (55%, zie figuur 1). Dit sluit aan bij richtlijnen van NOC*NSF om sportclubs op weg te helpen naar een verantwoord alcoholbeleid. Daarin stellen zij dat sportkantines alcoholvrij bier als zichtbaar alternatief kunnen bieden (NOC*NSF, z.d.).

Het aandeel van alcoholische drank in de omzet is bij de meeste verenigingen niet veranderd (61%) volgens bestuurders. Een kwart geeft aan dat dit aandeel is gedaald (23%). Zij geven als reden dat consumenten zich bewuster zijn van hun gezondheid en dat het past bij de tijdsgeest om minder alcohol te drinken.

OMZET UIT ALCOHOL NOG STEEDS ONMISBAAR

Bestuurders van bijna drie op de vier sportverenigingen vinden dat de inkomsten van alcoholische dranken in de kantine onmisbaar zijn (72%). Dit is niet veranderd ten opzichte van 2020 (71%, figuur 2). Bij de helft van de verenigingen zijn inkomsten uit alcoholvrije dranken onmisbaar.

Vooraf bestuurders van sportverenigingen die teamsporten aanbieden, geven aan dat de verkoop van alcoholische dranken onmisbaar is (88%, niet in figuur). Dit sluit aan bij eerder onderzoek waaruit bleek dat vooral in de amateursport bij teamsporten meer alcohol wordt gedronken (De Vos et al., 2020).

VERENIGINGEN KUNNEN ALCOHOLVRIJE DRANKEN MEER STIMULEREN ALS ALTERNATIEF

Drie op de vijf sportverenigingen stimuleren de verkoop van non-alcoholische dranken (58%). Dat doen ze vooral door de diversiteit in het aanbod in de kantine te vergroten (42%, figuur 3). Twee op de vijf verenigingen stimuleren de verkoop van non-alcoholische drank in de kantine dus (nog) niet. We raden verenigingen aan hier meer op in te zetten, bijvoorbeeld door zichtbare promotie van alcoholvrije dranken en door deze voor lagere prijzen aan te bieden. Dat doen nog maar relatief weinig verenigingen (respectievelijk 17% en 14%, zie figuur 3).

RESULTATEN UIT VERENIGINGSMONITOR MI

Voor dit onderzoek hebben in het najaar van 2023 171 sportverenigingen met inkomsten uit kantineverkoop een vragenlijst ingevuld. Deze zetten we uit via het Verenigingspanel van het Mulier Instituut. De vragen over de verkoop van alcoholische dranken konden we vergelijken met 2020.

Bronnen

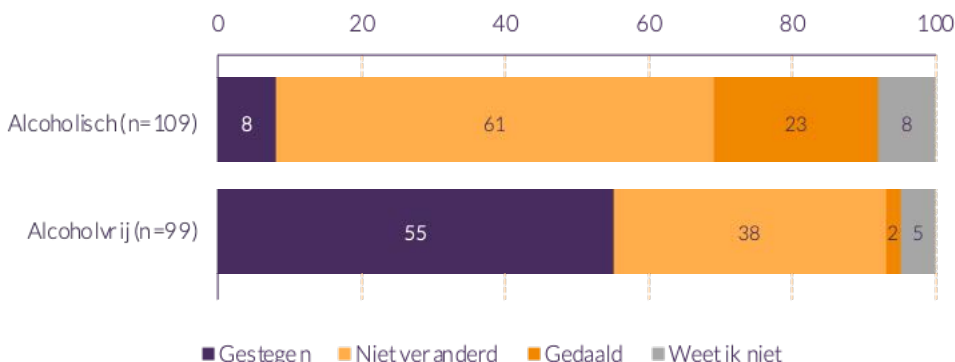
De Vos, B., Swankhuisen, C., & Meijer, N. (2020). *Sport en alcohol onlosmakelijk verbonden?* Tabula Rasa.

Melman, M., Van Gorp, M., & Van Kalmthout, J. (2024). *Alcoholvrij aanbod in de sportkantine: als onderdeel van het stimuleren van een gezonde sportomgeving* [Factsheet 2024/4]. Mulier Instituut.

NOC*NSF (z.d.). *Richtlijnen voor alcoholbeleid sportclubs.*

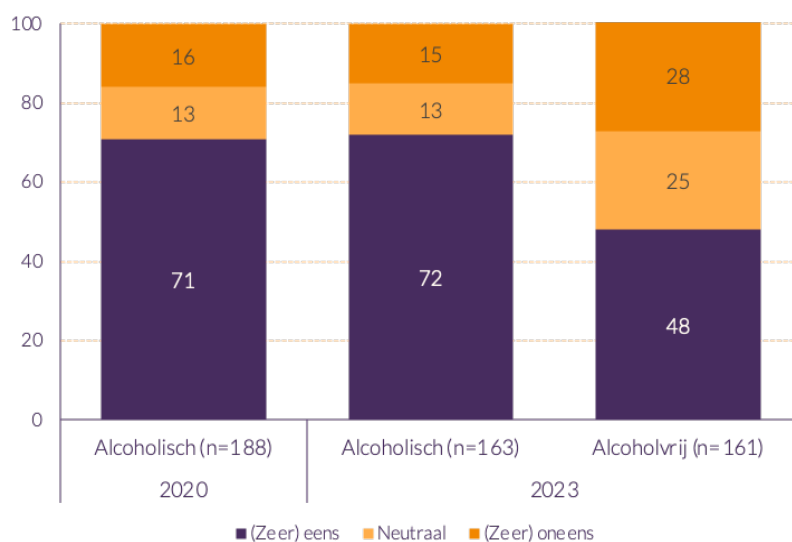
Slot-Heijs, J. J., & Van Kalmthout, J. (2020). *De gezondere sportkantine in 2019.* Mulier instituut.

Figuur 1. Verandering aandeel dranken in de omzet van de kantine in de afgelopen vijf jaar (volgens verenigingsbestuurders, in procenten)

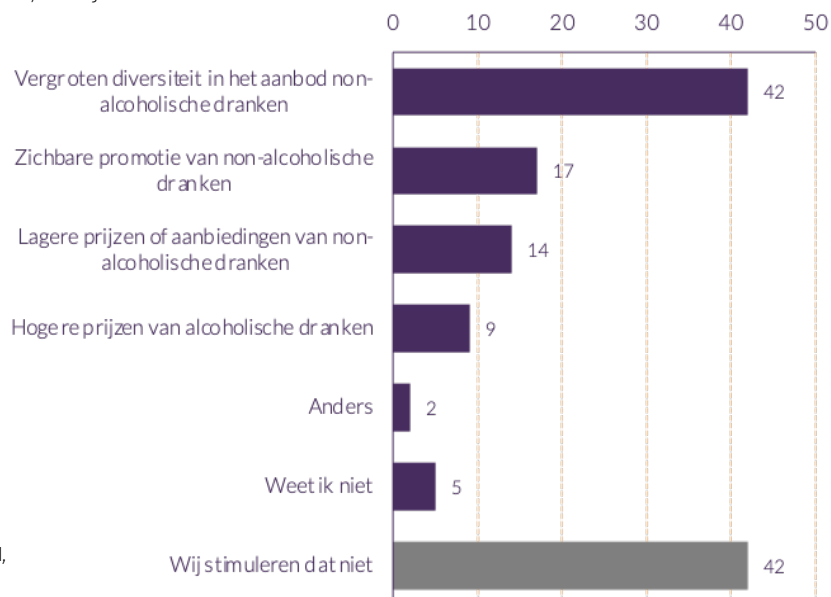
Bron: Mulier instituut, MI Verenigingspanel, september 2023.

Figuur 2. De inkomsten van dranken uit de kantine zijn voor onze club onmisbaar (volgens verenigingsbestuurders, in procenten)

Bron: Mulier instituut, MI Verenigingspanel, september 2023.

Figuur 3. Manier(en) waarop sportverenigingen de verkoop van non-alcoholische dranken in de kantine stimuleren (in procenten, n=163)

Bron: Mulier instituut, MI Verenigingspanel, september 2023.